

Лекція 2. Загальні основи психолінгвістики

1. Головні аспекти мовних явищ.
2. Поняття «діяльність», «мовленнєва діяльність».

СИНОПСИС (Лекція 2)

- ❖ Мова у широкому розумінні – багатоаспектне явище. **Ф. де Соссюр** чітко виокремлює: мову, мовлення, мовленнєву діяльність. Хоча єдиним об'єктом
- ❖ дослідження Ф. де Соссюра стає мова, мовленнєва діяльність вже потрапляє у фокус уваги і знайде свій розвиток у другій половині ХХ століття.
- ❖ **Лев Володимирович Щерба** дає визначення мовленнєвої діяльності:
- ❖ На тлі психофізіологічної мовленнєвої організації індивіда здійснюється мовленнєва діяльність індивіда, який використовує ресурси мовних систем для побудування мовного матеріалу.
- ❖ **Олексій Олексійович Леонтьєв** формулює основні принципи аналізу мовленнєвої діяльності: принцип діяльності, принцип виокремлення одиниці аналізу мовних явищ (одиниця, а не елемент), принцип операції (використання ресурсів мови).
- ❖ **Мовленнєва діяльність** має трифазову структуру: мотиваційно-цільова фаза, планування, виконавча фаза.
- ❖ Уся наша мовнопсихічна діяльність пронизана ймовірностним прогнозуванням.
- ❖ **Діяльність** – окрема форма глобальної життєдіяльності суб'єкта, яка являє собою потребу, що спонукується, доцільну, співвіднесену з реальністю внутрішню або внутрішньо-зовнішню активність суб'єкта, яка здійснюється у вигляді дій та операцій, з використанням певних ресурсів, на тлі специфічної потреби та досвіду із модифікацією цього досвіду у ході її виконання.
- ❖ **Мовленнєва діяльність** – окрема форма глобальної життєдіяльності суб'єкта, яка являє собою спеціальну **мовленнєву потребу**, що спонукається, доцільну, співвіднесену з дійсністю, головним чином із **комунікативною дійсністю**, внутрішню або внутрішньо-зовнішню активність суб'єкта, яка здійснюється у вигляді **мовнопсихічних дій** та операцій, з використанням певних **мовних ресурсів**, на тлі **комунікативної здібності та комунікативного досвіду** із модифікацією цього досвіду у ході її виконання.